

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

2021 dsc 1

RHAN 7

UNO AC AILSTRWYTHURO PRIF ARDALOEDD

PENNOD 4

TREFNIADAU CYDNABYDDIAETH ARIANNOL
AR GYFER PRIF GYNGHORAU NEWYDD

142 Cyfarwyddydau i Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol (“y Panel”) bod rhaid iddo gyflawni ei swyddogaethau taliadau a phensiynau mewn perthynas ag—
  - (a) y cyngor cysgodol ar gyfer prif ardal newydd a sefydlir o dan reoliadau uno neu reoliadau ailstrwythuro, a
  - (b) y prif gyngor ar gyfer yr ardal honno, am y flwyddyn ariannol y mae’r dyddiad trosglwyddo yn digwydd ynddi.
- (2) At ddibenion is-adran (1), swyddogaethau taliadau a phensiynau y Panel yw’r swyddogaethau o dan yr adrannau a ganlyn yn Rhan 8 o Fesur 2011—
  - (a) adran 142 (taliadau i aelodau), a
  - (b) adran 143 (pensiynau aelodau).
- (3) Yn unol â hynny, mae Rhan 8 o Fesur 2011 yn gymwys yn achos cyngor y mae cyfarwyddyd o dan is-adran (1) yn gymwys iddo; ond o ran ei gymhwysiad yn rhinwedd yr is-adran hon mae Rhan 8 yn ddarostyngedig i—
  - (a) is-adran (4), a
  - (b) adran 143.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/12/2021.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 4. (See end of Document for details)

- (4) Pan fo Rhan 8 o Fesur 2011 yn gymwys yn rhinwedd is-adran (3)—
- (a) mae'r cyngor cysgodol yn awdurdod perthnasol at ddibenion y Rhan honno,
  - (b) caiff y Panel arfer ei swyddogaethau o dan Ran 8 o Fesur 2011 mewn perthynas â'r prif gyngor ar gyfer y brif ardal newydd cyn i'r cyngor gael ei sefydlu (gan gynnwys drwy osod gofyniad y bydd y cyngor yn ddarostyngedig iddo pan fydd wedi ei sefydlu); yn unol â hynny, at y dibenion hynny mae'r Rhan honno i'w darllen fel pe bai'r cyngor, cyn iddo gael ei sefydlu, yn awdurdod perthnasol,
  - (c) pan na fo'r diwrnod trosglwyddo yn digwydd ar 1 Ebrill, mae'r cyfeiriadau yn adran 142 at flwyddyn ariannol yn cynnwys cyfeiriad at ran o'r flwyddyn ariannol y mae'r dyddiad trosglwyddo yn digwydd ynddi,
  - (d) nid yw adran 143A (swyddogaethau Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol mewn cysylltiad â chydabyddiaeth ariannol prif weithredwyr) yn gymwys yn rhinwedd is-adran (3) (ond gweler adran 145(6) yn y Bennod hon, sy'n cymhwyso adran 143A pa un bynnag), ac
  - (e) nid yw adran 146 (adroddiad blynyddol cyntaf y Panel) yn gymwys (ond gweler adran 143(9) yn y Bennod hon).
- (5) Wrth arfer swyddogaethau yn rhinwedd yr adran hon mewn perthynas â phrif gyngor ar gyfer ardal sydd neu a oedd â chyngor cysgodol dynodedig, caiff y Panel, mewn perthynas â'r adegau cyn y bydd y cyngor wedi ei gyfansoddi o gynghorwyr a etholir yn yr etholiad cyffredin cyntaf, ac ar ôl hynny—
- (a) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan adran 142(1) o Fesur 2011;
  - (b) gosod symiau gwahanol o dan is-adran (3) o'r adran honno;
  - (c) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan is-adran (4) o'r adran honno;
  - (d) gosod canrannau gwahanol neu gyfraddau neu fynegrifau eraill gwahanol o dan is-adran (6) o'r adran honno;
  - (e) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan adran 143(2) a (3) o Fesur 2011.

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 142(1) mewn grym ar 21.1.2021 at ddibenion penodedig, gweler **a. 175(1)(f)(2)(b)(i)**
- I2** A. 142(1) mewn grym ar 1.4.2021 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym gan **O.S. 2021/297, ergl. 2(d)**

143 Adroddiadau gan y Panel mewn perthynas â chynghorau cysgodol a phrif gynghorau newydd

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo Rhan 8 o Fesur 2011 yn gymwys yn achos cyngor yn rhinwedd cyfarwyddyd o dan adran 142.
- (2) Mewn perthynas â'r adroddiad cyntaf o dan Ran 8 o Fesur 2011 sy'n ymwneud (yn llwyr neu'n rhannol) â'r cyngor cysgodol ar gyfer y brif ardal newydd ("yr adroddiad cyntaf")—
  - (a) rhaid iddo gael ei gyhoeddi yn ddim hwyrach na'r dyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd o dan adran 142 at y diben hwnnw, a
  - (b) caiff fod yn adroddiad blynyddol neu'n adroddiad atodol, yn ddarostyngedig i'r gofyniad a osodir yn rhinwedd paragraff (a) a'r gofynion o dan adrannau 147(2) a 148(1) ac (1A)(a) o Fesur 2011.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/12/2021.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 4. (See end of Document for details)

- (3) Nid yw adran 148(1A)(b) o Fesur 2011 (terfyn amser ar gyfer cyhoeddi) yn gymwys mewn perthynas â'r adroddiad cyntaf os yw'n adroddiad atodol.
- (4) Pan fo unrhyw adroddiad blynyddol neu adroddiad atodol yn ymwneud (yn llwyr neu'n rhannol) ag—
  - (a) y cyngor cysgodol, neu
  - (b) y prif gyngor ar gyfer y brif ardal newydd ac na fydd y cyngor hwnnw wedi ei sefydlu ar adeg cyhoeddi'r adroddiad,rhaidd i'r Panel gymryd y cam a nodir yn is-adran (5).
- (5) Cyn cyhoeddi'r adroddiad o dan adran 147 o Fesur 2011, rhaid i'r Panel anfon drafft o'r adroddiad at y canlynol (os nad yw eisoes yn ofynnol i'r Panel wneud hynny o dan adran 147(8)(a) o Fesur 2011)—
  - (a) y cyngorau sy'n uno neu'r cyngorau sy'n cael eu hailstrwythuro y bydd eu hardaloedd yn cael eu huno i greu'r brif ardal newydd;
  - (b) y cyngor cysgodol (os caiff ei sefydlu);
  - (c) y personau (os oes rhai) a bennir at y diben hwnnw yn y cyfarwyddyd o dan adran 142.
- (6) Caiff adroddiad atodol osod y gofynion a ganlyn ar y cyngorau sy'n uno neu'r cyngorau sy'n cael eu hailstrwythuro y bydd eu hardaloedd yn cael eu huno i greu'r brif ardal newydd, neu ar y cyngor cysgodol—
  - (a) gofynion o fath a bennir yn adran 150(1) neu (3) o Fesur 2011;
  - (b) gofynion o fath a bennir yn adran 151(1) o'r Mesur hwnnw.
- (7) Pan fo adroddiad atodol yn ymwneud (yn llwyr neu'n rhannol) â'r cyngor cysgodol, mae adran 150(2) o Fesur 2011 yn gymwys mewn perthynas â'r adroddiad hwnnw (i'r graddau y bo'n ei gwneud yn ofynnol i daliad gael ei wneud i'r cyngor cysgodol neu ganddo) fel y mae'n gymwys mewn perthynas ag adroddiad blynyddol.
- (8) Mae'r cyfeiriadau yn adrannau 153, 154 a 157 o Fesur 2011 at ofynion a osodir gan adroddiad blynyddol yn cynnwys cyfeiriad at ofynion a osodir gan adroddiad atodol yn rhinwedd yr adran hon.
- (9) Rhaid i adroddiad blynyddol neu adroddiad atodol bennu mewn perthynas â'r cyngor ar gyfer y brif ardal newydd (pa un a yw'n gyngor cysgodol neu'n brif gyngor ar adeg cyhoeddi'r adroddiad) yr wybodaeth a grybwyllir yn adran 146(3) o Fesur 2011.
- (10) Rhaid i'r materion y mae'n ofynnol yn rhinwedd yr adran hon ac adran 142 eu cynnwys mewn adroddiad gan y Panel mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol y mae'r dyddiad trosglwyddo yn digwydd ynddi gael eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol honno.
- (11) Ond, os yw'r Panel yn ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, caiff, ar unrhyw adeg cyn y dyddiad trosglwyddo, gyhoeddi adroddiad atodol mewn perthynas â pha ran bynnag o'r flwyddyn ariannol gyntaf honno sy'n digwydd ar y dyddiad hwnnw neu ar ei ôl.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 143(1)-(4)(7)-(11) mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)**

I4 A. 143(5)(6) mewn grym ar 21.1.2021 at ddibenion penodedig, gweler **a. 175(1)(f)(2)(b)(ii)**

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/12/2021.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 4. (See end of Document for details)

- I5** [A. 143\(5\)\(a\)\(6\)](#) mewn grym ar 1.4.2021 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym gan [O.S. 2021/297](#), [ergl. 2\(d\)](#)

144 Canllawiau i'r Panel

Rhaid i'r Panel roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru ynglŷn ag arfer ei swyddogaethau yn unol ag adrannau 142 a 143.

Gwybodaeth Cychwyn

- I6** [A. 144](#) mewn grym ar 21.1.2021, gweler [a. 175\(1\)\(f\)](#)

145 Datganiadau ar bolisiau tâl

- (1) Rhaid i bwyllgor pontio gyhoeddi argymhellion ynglŷn â'r datganiad ar bolisiau tâl sydd i'w lunio gan y cyngor cysgodol ar gyfer y brif ardal newydd.
- (2) Rhaid i'r argymhellion gael eu cyhoeddi yn ddim hwyrach na chwe wythnos cyn—
  - (a) pan fo'r cyngor cysgodol yn gyngor cysgodol etholedig, y dyddiad y mae etholiadau i'r cyngor cysgodol i'w cynnal, neu
  - (b) pan fo'r cyngor cysgodol yn gyngor cysgodol dynodedig, y dyddiad y mae'r cyngor cysgodol i'w sefydlu.
- (3) Rhaid i gyngor cysgodol lunio a chymeradwyo (ac fe gaiff ddiwygio) datganiad ar bolisiau tâl yn unol ag adrannau 38(2) i (5) a 39(1), (4) a (5) o [Ddeddf Lleoliaeth 2011 \(p. 20\)](#)—
  - (a) ar gyfer y cyfnod sy'n dechrau â chymeradwyo'r datganiad ar bolisiau tâl ac yn dod i ben yn union cyn y dyddiad trosglwyddo, a
  - (b) ar gyfer y flwyddyn ariannol gyntaf pan fydd prif gyngor ar gyfer y brif ardal newydd.
- (4) Yn unol â hynny, mae adrannau 38(2) i (5) a 39(1), (4) a (5), 41(1) a (2) a 42(1) a (2) o [Ddeddf Lleoliaeth 2011](#) yn gymwys; a phan fo'r darpariaethau hynny yn gymwys yn rhinwedd yr is-adran hon—
  - (a) mae'r cyngor cysgodol yn awdurdod perthnasol o fewn ystyr Pennod 8 o Ran 1 o'r [Ddeddf honno](#) at ddibenion y darpariaethau hynny,
  - (b) mae'r cyfnod a grybwyllir yn is-adran (3)(a) i'w drin fel blwyddyn ariannol at ddibenion y darpariaethau hynny, ac
  - (c) mae adran 39(5) o'r [Ddeddf honno](#) i'w darllen fel pe bai "on a website" wedi ei roi yn lle "on the authority's website".
- (5) Ni chaniateir i'r cyngor cysgodol benodi na dynodi unrhyw brif swyddog (o fewn yr ystyr a roddir i "chief officer" yn adran 43(2) o [Ddeddf Lleoliaeth 2011](#)) hyd nes y bydd y datganiad ar bolisiau tâl o dan is-adran (3) wedi ei lunio a'i gymeradwyo.
- (6) Mae adran 143A o [Fesur 2011](#) (swyddogaethau Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol mewn cysylltiad â chydabyddiaeth ariannol prif weithredwyr) yn gymwys mewn perthynas â chyngor cysgodol, yn ddarostyngedig i baragraff 1(7) o [Atodlen 12](#); ac yn unol â hynny mae cyngor cysgodol yn awdurdod perthnasol cymwys at ddibenion yr adran honno.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/12/2021.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 4. (See end of Document for details)

- (7) Yn yr adran hon, ystyr “pwyllgor pontio” yw pwyllgor pontio a sefydlir o dan Atodlen 11—
- mewn perthynas â rheoliadau uno, neu
  - mewn perthynas â rheoliadau ailstrwythuro sy’n darparu y bydd cyngor cysgodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 145(1)-(6)(7)(a) mewn grym ar 21.1.2021, gweler **a. 175(1)(f)**

I8 A. 145(7)(b) mewn grym ar 1.4.2021 gan O.S. 2021/297, **ergl. 2(d)**

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/12/2021.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, PENNOD 4.